

૧-અન્ય વિભાગો નિરોગી બાળક વર્ષ માં કઈ રીતે સહાયભાગી થઈ શકે ?

(૧) આઈ.સી.ડી.એસ. વિભાગ -

- ❖ તમામ રજીસ્ટર બાળકોનું રસીકરણ અને વિટામીન એ સોલ્યુશન અને લોહતત્વની ગોળીઓથી આવરી લેવા....
- ❖ ગ્રેડ - ૩ અને ૪ નાં બાળકોને વધારાનું પુરક પોષણ પુરુ પાડે...સમયાંતરે મેડીકલ ઓફીસર દ્વારા ચેક-અપ કરવામાં આવશે
- ❖ સગભાઈ માતાને પુરક પોષણ અને આરોગ્ય શિક્ષણ....
- ❖ તરુણીઓને ટી.ટી. રસીકરણ, લોહતત્વની ગોળીઓનું વિતરણ
- ❖ બાળ તંદુરસ્ત હરીફાઈ...વાનગી હરીફાઈ, રંગોળી હરીફાઈ વિગેરે નું આયોજન કરશે.
- ❖ બાળકોમાં આરોગ્યપ્રદ સૂટેવોનું સિંચન કરે...
- ❖ મમતા દિવસની ઉજવણીમાં આંગણવાડી વર્કરની સક્રિય ભાગીદારી સુનિશ્ચિત કરશે

(૨) શિક્ષણ વિભાગ -

- ❖ તરુણીને લોહતત્વની ગોળીઓનું વિતરણ કરવું
- ❖ આરોગ્ય શિક્ષણ..(પોષણ / અંગત સ્વચ્છતા)
- ❖ વકતૃત્વ સ્પર્ધા / રંગોળી હરીફાઈનું આયોજન
- ❖ રાષ્ટ્રીય દિવસોની ઉજવણીમાં કાઢવામાં આવતી રેલીમાં નિરોગી બાળક ના મુદાને આવરી લેવા....
- ❖ મધ્યાહન ભોજન યોજનામાં આરોગ્યપ્રદ અને પોષણક્ષમ આહાર બાળકોને પુરો પાડવામાં આવે તે સુનિશ્ચિત કરે

(૩) જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સી -

- ❖ આંગણવાડી / શાળા શોચાલયના બાંધકામ
- ❖ નિમળ ગ્રામની વિભાવના સાકાર કરે...
- ❖ સખીમંડળોની મમતા દિવસ ઉજવણીમાં ભાગીદારી સુનિશ્ચિત કરે...

(૪) બાયાગત / ખેતીવાડી વિભાગ / વન વિભાગ

- ❖ ઘરમાંથી નિકાલ થતાં પાણીમાં શાકભાજી ઉગાડી શકાય તે માટે કિચન ગાર્ડન વિભાવનાં સખીમંડળો / આંગણવાડી વર્કર, વિલેજ હેલ્થ કમીટી દ્વારા સાકાર કરે
- ❖ ફાજલ જમીનમાં લીલા પાંદડાવાળા શાકભાજી / સરગવાનાં ઝાડ પંચાયતના સહયોગથી ઉગાડવા...

(પ) આયોજન વિભાગ -

- ❖ આંગણવાડી / પેટા કેન્દ્ર નાં બાંધકામને પ્રાધાન્ય આપે...

(ડ) મધ્યાહન ભોજન યોજના -

- ❖ બાળકોને પોષણક્ષમ પુરક આહાર પુરો પાડે
- ❖ આરોગ્યપ્રદ સુટેવોનુ સિંચન કરે
- ❖ પોષણ શિક્ષણ આપે...

(ઝ) પાણી પુરવઠા વિભાગ -

- ❖ તમામ ગામોને પીવા માટે સલામત પાણી પુરુ પાડે..

(ચ) વિલેજ હેલ્થ કમિટી -

- ❖ જન્મ-મરણ ની ૧૦૦ ટકા નોંધણી થાય તે સુનિશ્ચિત કરે
- ❖ તમામ સગભાઈ માતા / બાળકો રસીકરણ માટે મમતા દિવસનો લાભ લે તેવા પ્રયત્નો કરે..
- ❖ નાનુ કુટુંબ - સુખી કુટુંબ સુત્રને સાકાર કરવાનાં પ્રયત્નો હાથ ધરે

૨-આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા નિરોગી બાળક વધુ ઉજવણીમાં નીચેની પ્રવૃત્તિઓ હાથ

ધરવામાં આવશે.

(૧) ગ્રામ્ય લેવલે -

- ❖ મહિનાના નક્કી કરેલ બુધવારે પ્રત્યેક ગામમાં મમતા દિવસની ઉજવણી
- ❖ સગભાઈ માતા તપાસ અને સારવાર
- ❖ ૦ થી ૫ વષ ના બાળકોની તપાસ અને સારવાર, રસીકરણ
- ❖ તરુણીઓની તપાસ / સારવાર
- ❖ આરોગ્ય શિક્ષણ
- ❖ મમતા સંદર્ભ - તજજ્ઞોની સારવાર માટે સગભાઈ માતા / બાળકોને સંદર્ભ સેવા માટે બ્લોક કક્ષાએ મોકલે...

(૨) પ્રા.આ.કેન્દ્ર કક્ષાએ -

- ❖ મમતા દિવસ ઉજવણીનું સઘન મોનીટરીંગ
- ❖ આઇ.સી.ડી.એસ.ના ગ્રેડ-૩ અને ૪ નાં બાળકોની દરેક મહિને શારીરિક તપાસ અને સારવાર..
- ❖ સ્કુલ મુલાકાતમાં તકલીફ વાળા બાળકોની તબીબી તપાસણી / સારવાર
- ❖ પોષણ શિક્ષણ
- ❖ નિરોગી બાળક અંગે પ્રત્યેક ગામમાં લઘુ અને ગુરુ શીબીરોનું આયોજન

(૩) બ્લોક કક્ષાએ -

- ❖ મમતા સંદર્ભ ના લાભાથીઓને તજજ્ઞોની સેવાઓ પુરી પાડવી.
- ❖ મમતા દિવસ ઉજવણી અંગેની આઇ.સી.ડી.એસ. વિભાગના સંકલનમાં રીવ્યુ મીટીંગોનું આયોજન..
- ❖ તમામ સંલગ્ન વિભાગો સાથે સંકલન
- ❖ શહેરી વિસ્તારમાં અબંન હેલ્થ ઓફીસર / અધિક્ષકશ્રીના સંકલનમાં રહી સી.બી.વી. (કોમ્યુનિટી બેઇઝ વોલ્યુન્ટીયર) ની મદદ વડે મમતા દિવસની ઉજવણી
- ❖ પંચાયતી રાજના સભ્યોની શીબીર આયોજન
- ❖ ભીંતસુત્રો લખાવવા.
- ❖ આઇ.સી.ડી.એસ.ના સંકલનમાં બાળ તંદુરસ્ત હરીફાઇ આયોજન

(૪) જિલ્લા લેવલે -

- ❖ જરૂરી ફંડ પુરુ પાડવુ.
- ❖ સંબંધિત વિભાગો સાથે સંકલન
- ❖ જિલ્લા કક્ષાએથી તમામ પ્રવૃત્તિઓનું મોનીટરીંગ
- ❖ મમતા રીવ્યુ મીટીંગ (ત્રિમાસીક)
- ❖ ચુંટાયેલા પદાધિકારીશ્રીના સંમેલનોનું આયોજન
- ❖ નિરોગી બાળક અંગેનુ સાહિત્ય તૈયાર કરવુ / વિતરણ કરવું
- ❖ નિરોગી બાળક અંગે પ્રચાર / પ્રસાર કામગીરી કરવી...

બ્લોક કક્ષાએ નિરોગી બાળ વર્ષ અંગેનું આયોજન

ક્રમ	વિગત	કામગીરી	માસ
૧	મમતા દિવસ	સગર્ભામાતા / બાળકની તપાસ, સારવાર/ રસીકરણ તેમજ સલામત પ્રસુતિ માટે આયોજન, જનની સુરક્ષા યોજના, ચિરંજીવી યોજનાની જાણકારી તથા આરોગ્ય શિક્ષણ	દર બુધવારે (પ્રા.આ.કેન્દ્રના ગામદીઠ વાર્ષિક આયોજન)
૨	મમતા સંદર્ભ સેવાઓ	મમતા દિવસે તપાસવામાં આવેલ સગર્ભામાતા તેમજ બાળકોને વધુ સારવારની જરૂર હોય તેવા માતા તથા બાળકોને સ્ત્રી રોગ નિષ્ણાત, બાળ રોગ નિષ્ણાત તબીબો દ્વારા તપાસ અને સારવાર આપવામાં આવશે.	નિયત દિવસે જે તે બ્લોક કચેરી દ્વારા
૩	આઈ.સી.ડી.એસ દ્વારા	આં.વા.કેન્દ્રના ગ્રેડ-૩ તથા ગ્રેડ-૪ ના બાળકોનું મેડીકલ ઓફિસર દ્વારા તપાસ અને સારવાર તથા સંદર્ભ સેવાની જરૂર જણાયતો બાળ રોગ તબીબ દ્વારા તપાસ અને સારવાર આપવામાં આવશે.	નિયત દિવસે જે તે બ્લોક કચેરી દ્વારા
૪	શાળા આરોગ્ય કાર્યક્રમ	શાળા આરોગ્ય કાર્યક્રમ અંતર્ગત સંદર્ભ સેવાપાત્ર કીડની, હૃદય રોગ તથા કેન્સરવાળા બાળકોને નિષ્ણાતો દ્વારા તપાસ અને સારવાર જરૂર જણાયે આપવામાં આવે છે. તેવી જ રીતે નવજાત ખોડ ખાંપણ જેવી કે ચિરાયેલ હોઠ, તાળવાની ખોડખાંપણવાળા બાળકોની પ્રા.આ.કેન્દ્રો દીઠ યાદી બનાવી મફત સેવાઓ પુરી પાડવામાં આવશે.	જિલ્લા કક્ષાએથી સંદર્ભ સેવા માટે મોકલવામાં આવે છે.
૫	બાળ રોગ / સગર્ભા માતા ના નિદાન કેમ્પ	શહેરી સ્લમ વિસ્તારમાં બાળકો /સગર્ભા માતાના આઈ.એમ.એ ના સંકલનમાં રહી મુખ્ય જિલ્લા તબીબી અધિકારી સહ સિવિલ સર્જન દ્વારા આયોજન કરશે.	પ્લાન મુજબ
૬	ગુરૂ શિબિર	દરેક પ્રા.આ.કેન્દ્ર દીઠ ગુરૂ શિબિર-૨ તથા લઘુ શિબિર-૪ મે.ઓ.શ્રી દ્વારા તેમના કાર્યવિસ્તારમાં અતિ પછાત તથા સ્લમ વિસ્તારમાં નિરોગી બાળ વર્ષ તથા સલામત પ્રસુતિ, રસીકરણ, જનની સુરક્ષા યોજના, ચિરંજીવી યોજના, અંતર્ગત યોજવામાં આવશે.	પ્લાન મુજબ
૭	બાળ તંદુરસ્ત હરિફાઈ	પ્રા.આ.કેન્દ્રના તમામ ગામોએ બાળ તંદુરસ્ત હરિફાઈ આઈ.સી.ડી.એસ.ના દ્વારા યોજવામાં આવશે. તથા તંદુરસ્ત બાળકોને ઈનામ આપવામાં આવશે.	દર માસે બે આં.વા.કેન્દ્રમાં
૮	વાનગી હરિફાઈ	પ્રા.આ.કેન્દ્રના નક્કી કરેલ ગામોએ વાનગી હરિફાઈ આઈ.સી.ડી.એસ. દ્વારા યોજવામાં આવશે. જેમાં ઘરમાં ઉપલબ્ધ અનાજમાંથી પોષણ યુક્ત/ સ્વાદિષ્ટ વિવિધ વાનગીઓ બનાવવાનું શિખવવામાં આવશે.	દર માસે બે આં.વા.કેન્દ્ર ઉપર
૯	વકૃત્વ સ્પર્ધા	દરેક બ્લોકમાં તાલુકા વાઈઝ વકૃત્વ સ્પર્ધાઓ નિરોગી બાળ વર્ષના સંદેશાની બહોળી જાણકારી તથા પ્રસિધ્ધિ માટે યોજવામાં આવશે.	પ્રા.આ.કેન્દ્ર દીઠ-૧ દર માસે

૧૦	શાળાઓમાં	બ્લોકમાં આવેલ પ્રા.શાળામાં મધ્યાન ભોજન યોજનામાં બાળકોને પોષણક્ષમ અને આરોગ્યપ્રદ ખોરાક મળે તે સુનિશ્ચિત કરશે. તેમજ માધ્યમિક શાળાઓમાં તરુણાવસ્થા સ્વાસ્થ્ય અંગે અને લોહતત્વ તથા પોષણ અંગે વકૃત્વ સ્પર્ધા યોજવામાં આવશે.	પ્રા.આ.કેન્દ્ર દીઠ-૨/ માસિક
૧૧	ભીંતસૂત્રો	દરેક ગામે ગેરૂથી નિરોગી બાળ વર્ષ અંગેના ભીંતસૂત્રો લખવામાં આવશે.	ગામદીઠ પાંચ
૧૨	સેમિનાર	બ્લોક કચેરી ધ્વારા તાલુકા દીઠ-૧ પંચાયતીરાજના ચૂંટાયેલ સભ્યો નો સેમિનાર નિરોગી બાળ ના સંદેશાઓની જાણકારી તેમજ બહોળા પ્રચાર અર્થે યોજવામાં આવશે.	
૧૩	મ.સ્વા.સંઘ મીટીંગ	અમરેલી તથા રાજુલા તાલુકા સિવાયના તમામ તાલુકાઓમાં મ.સ્વા.સંઘ ની રચના કરવામાં આવેલ છે. તેવા તમામ ગામોએ દરમાસે યોજાતી મીટીંગમાં નિરોગી બાળ વર્ષ જાણકારી આપવામાં આવશે.	દર માસે
૧૪	સખી મંડળ	આં.વા.કેન્દ્રો ધ્વારા બનાવવામાં આવેલ સખી મંડળના સભ્યોની દર માસે મીટીંગ યોજી નિરોગી બાળ વર્ષનો સંદેશ પહોંચાડવામાં આવશે.	દરમાસે
૧૫	સરપંચ સંમેલન	તાલુકાવાઈઝ -૧ સરપંચ સંમેલન નિરોગી બાળ વર્ષ અંગેના તમામ મુદ્દાઓ વિશે જાણકારી માટે તથા તેમના ધ્વારા બહોળી પ્રસિધ્ધિ માટે યોજવામાં આવશે.	પ્લાન મુજબ
૧૬	ગ્રૂપ મીટીંગ	ફિલ્ડના કર્મચારી ધ્વારા એરીયા વાઈઝ દરેક ગામે જુથ મીટીંગો યોજી નિરોગી બાળ વર્ષ સંદેશ પહોંચાડવામાં આવશે.	દરમાસે
૧૭	મધર્સ મીટીંગ	દરેક ગામે ફિલ્ડ કર્મચારી ધ્વારા સગર્ભા માતા મીટીંગ યોજી સલામત પ્રસૂતિ, ચિરંજીવી યોજના, જનની સુરક્ષા યોજના તથા રસીકરણ અંગેની જાણકારી	દરેક ગામે દર માસે વિસ્તારવાઈઝ
૧૮	રંગોળી હફાઈ	આઈસીડીએસ વિભાગ ધ્વારા નિરોગી બાળક અંગે રંગોળી હરિકાઈનું આયોજન કરવામાં આવશે.	ઘટક દીઠ દરમાસે પાંચ